

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

ELi sf programm „Infoühiskonna teadlikkuse tõstmine“
2010-2011 tegevuskava

Aastaruanne 2010 **Kokkuvõte**

Koostas: Agne Kivisaar
programmijuht
agne.kivisaar@ria.ee

Tallinn 2011

Euroopa Liidu struktuurifondide poolt rahastatud programmi „Infoühiskonna teadlikkuse tõstmine“ üldeesmärk on tõsta teadlikkust infoühiskonna võimalustest, et aidata kaasa inimeste elu ja tegevust toetava infoühiskonna arendamisele ning tõsta infoühiskonna alase poliitikakujundamise efektiivsust kvaliteetsema info- ja andmekasutuse kaudu. Programmi kogumaht on 50 miljonit krooni (3 195 582,43 eurot).

Programmi tegevused on suunatud tänaste ja tulevaste e-teenuste tarbijatele, e-teenuste loomisega seotud osapooltele, kelle all peetakse silmas poliitikakujundajaid, avalikku sektorit ja ettevõtjaid, kelle teadlikkuse tõstmine infoühiskonnast võimaldab saavutada kõrget motiveeritust olemasolevate ning uute infotehnoloogiliste lahenduste kasutuselevõtuks. Lisaks eelpoolmainitule kätkeb programm tegevusi, mis keskenduvad ühiskonna arvamuslimidrite ning meedia esindajate teadlikkuse suurendamisele, mille tulemusena kujundatakse suurem huvi ning positiivne hoiak uute tehnoloogiate suhtes.

Programmi tegevuskava 2010-2011 kinnitati Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) poolt 05.03.2010.a. Programmi kolmandal tegevusaastal pöörati põhitähelepanu viiele tegevusvaldkonnale – riigiportaal „eesti.ee“ tutvustamisele, riigi infosüsteemi võimaluste teavitamisele, üldise turvateadlikkuse tõstmisele, riigi otsustusprotsessides osalemise võimaluste laiendamisele ning riigi infosüsteemide koosvõime suurendamisele. Tagamaks muutuvast majanduskliimas infoühiskonna teadlikkust suurendavate tegevuste elluviimise paindlikkust, tekkis vajadus I poolaasta lõpus tegevuskava muuta. MKM kinnitas tegevuskava 2010-2011 muudatused 5.08.2010.a.

1. Kokkuvõtte elluviidud tegevustest

Programmi raames Emor ASi poolt jaanuaris 2010 läbiviidud uuring kodanike rahulolu kohta avalike e-teenuste suhtes viitab otseselt vajadusele tegeleda järjepidevalt teadlikkuse suurendamisega infoühiskonna võimalustest. Kui 2007.a. ei osanud tervelt 57% Eesti elanikest nimetada ühtegi avalikku e-teenust, siis tänane situatsioon on tunduvalt parem, vaid 41% ei tea riigi poolt pakutavaid e-teenuseid. 63% elanikest on kasutanud vähemalt ühte avalikku e-teenust, mis näitab selgelt tendentsi, et viimastel aastatel on elanike teadlikkus avaliku sektori e-võimalustest paranemas.

Programmi üheks olulisemaks teavitustegevuseks võib nimetada riigiportaali eesti.ee teavituskampaaniat, mis toimus jaanuaris ja kestis kuu aega. Kampaania käigus uuendati eesti.ee logo ning pöörati senisest enam tähelepanu maapiirkondade elanike teavitamisele, kes realselt riigiportaali e-teenuseid vajavad. Kuna riigiportaal on inimese ja riigi omavahelise suhtluse orgaaniline ja arenev osa, toetab brändi väärtuseid visuaalses keeles graafiline lehe-motiiv. See on leht, mis tähistab jõudu, jätkuvat kasvu ja pidevat arengut. Eesti.ee elurõõmsad värvid peegeldavad tulevikku suunatud tegevusi ja selgepiirilist suhtlust portaali kasutajatega. Kampaania raames toimus riigiportaali tutvustav ringsõit 8 Eesti linnas, kus riigiportaali meeskond tutvustas Eesti elanikele portaali võimalusi, lisaks viidi läbi portaali-teemalisi mängu ning inimeste meelt lahutasid rahvalemnikud Tanel Padar, Ivo Linna ja Anti Kammiste. Kampaania üks eesmärgi oli kutsuda inimesi üles aktiveerima oma @eesti.ee e-posti aadress, mis on ametlik suhtlusvahend riigi ja kodaniku vahel. Loodi kampaaniasait: www.eesti.ee/kampaania, lisaks loodi suhtlusvõrgustikus Facebook eesti.ee fännileht, millega on tänaseks liitunud üle 1800 inimese. Facebook on tõhus suhtluskanal, mille kaudu teavitatakse kasutajaid pidevalt eesti.ee uutest võimalustest, samuti saavad portaali kasutajad anda tagasisidet e-teenuste kohta, et keskkonda üheskoos veel paremaks muuta. Kogu kampaania vältel tõusis riigiportaali külastatavus üle 50%. Toetudes Google Analytics andmetele suurenes portaali külastuste arv 1,5 korda ning püsis esimesed neli nädalat stabiilselt kõrgena (6500lt 10 000 külastuseni päevas).

Iga avalikkusele suunatud kampaania suurendab oluliselt inimeste teadlikkust riigiportaalist, selleks, et inimesed portaali ka kasutaksid ja nii oma aega ning raha säästaksid, on vajalik tegeleda järjepideva info jagamisega eesti.ee võimalustest. Vastavalt programmi tegevuskavale 2011-2012, alustatakse teavitustegevuste III etappi 2011.a. sügisel.

Riigi infosüsteemi võimaluste tutvustamise raames viidi aasta jooksul läbi 58 koolitust-infopäeva ja 1 infoühiskonna konverents, kus osales kokku üle 2045 inimese. Anti välja eesti- ja ingliskeelne infoühiskonna arenguid tutvustav aastaraamat, valmis riigi infosüsteemi võimalusi tutvustav interaktiivne juhend era- ja avalikule sektorile, poliitikakujundajatele ja meedia esindajatele. Juhendist saab ülevaate riigi infosüsteemist üldiselt ning samuti kirjeldatakse andmekogude/infosüsteemide loomist, haldamist ja lõpetamist. November nimetati hea e-teenuse kuuks ning kuulutati välja konkurss *Eesti parim e-teenus 2011*. Konkursile esitati 71 taotlust, mis on läbi aegade kõrgeim tulemus, võitjad 8-kategoorias selguvad märtsis. Võitjatel on võimalus osaleda rahvusvahelisel e-teenuste konkursil World Summit Award.

Programmi üks prioriteete on tõsta elanike aga ka avaliku sektori ja ettevõtjate teadlikkust turvalisest Interneti kasutusest. Tegevussuuna raames koolitati aasta jooksul kokku üle 450 IT-spetsialisti, info- ja küberturbe eksperdi. Aasta lõpus alustati IT-teemalise tv-sarja väljatöötamist. 10-osaline seriaal jõuab Eesti televaatajateni 2011 kevadhooajal.

2010.a. sügisel alustati kaks aastat vältava suurprojektiga riigi otsustusprotsessides osalemise võimaluste laiendamise ehk eDemokraatia tegevuste elluviimisega. Kavas on läbi viia e-demokraatia olukorra monitooring Eestis ja analüüs, koostada poliitikasoovitusi, tutvustada e-kaasamise/e-osaluse oskusi ja võimalusi ning levitada Eesti e-demokraatia alast kogemust rahvusvahelisel areenil. Projekt kestab 2012.a. lõpuni.

2010.a. lõpuks valmis uuendatud riigi koosvõimeraamistik. Hetkel on käsil veebide koosvõime raamistiku väljatöötamine, mis on riigi IT koosvõime raamistiku üks dokumente ning selles fikseeritakse riigi ja kohalike omavalitsuste asutuste veebide ja portaalide üldised arhitektuurilised põhimõtted ning nõuded nende organisatsioonilisele ja semantilisele koosvõimele. 2011.a. jätkub tarkvara raamistiku väljatöötamine, mis on samuti riigi IT koosvõime raamistiku üks dokumente ning selles fikseeritakse riigi ja kohalike omavalitsuste asutuste tarkvara kasutamise üldised põhimõtted.

2. Indikaatori saavutustase

Programmi „Infoühiskonna teadlikkuse tõstmine“ üldeesmärgi saavutamise indikaatoriks on avalikest e-teenustest teadlike isikute osakaal. Vastavalt Emor ASi poolt 2010.a. jaanuaris läbi viidud uuringule „Kodanike rahulolu riigi poolt pakutavate avalike e-teenustega“ on avalikest e-teenustest teadlike isikute osakaal 59%.

3. Tekkinud märkimisväärsed probleemid ja nende lahendamiseks võetud meetmed.

Programmi tegevuste ja eelarve maht on viimasel aastal oluliselt suurenenud, sellest tingituna on vajalik suurendada meeskonna arvu ühe koosseisuvälise projektijuhi võrra ja värvata eksperte, et täita programmi üldeesmärki – tõsta teadlikkust infoühiskonna võimalustest ja täita kinnitatud eelarvet. Planeeritud tegevustest jäi 2010.a. ellu viimata tulevikuseminarid, kõrgemad infoühiskonna kursused ja juhend tegevusprotsessi modelleerimise notatsiooni BPMN kasutuselevõtuks tegevuste sisendiandja MKMi riigi

infosüsteemide osakonna ressursside piiratuse tõttu. Riigi infosüsteemi võimalusi tutvustavate teavitus- ja esitlusmaterjalide väljatöötamist polnud otstarbekas alustada 2010.a., kuna paljudes valdkondades valmivad vajalikud teenused ja lahendused (eesti.ee ettevõtjajavaade, dokumendivahetuskeskuse arendustööd, ID-kaardi baastarkvara, jm) kasutajatele 2011.a. jooksul.

Programmi elluviidud tegevuste maht oli 2010.a. 7 508 867 kr. Kokkuvõtvalt võib nentida, et 2010.aasta on kujunenud väga edukaks, mitmete tegevustega, mis viibisid 2009.a. ressursside piiratuse tõttu, on edukalt alustatud ja paljud neist aasta lõpuks ka tulemuslikult ellu viidud. Viimast tõsiasja toetab ka statistika: sihtgruppide teadlikkuse kasv on oluliselt suurenenud ning tõusnud on koolitatud inimeste arv.